

УКРАЇНСЬКЕ БОТАНІЧНЕ ТОВАРИСТВО
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ БОТАНІКИ ІМЕНІ М.Г. ХОЛОДНОГО
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

**МАТЕРІАЛИ XV З'ЇЗДУ
УКРАЇНСЬКОГО БОТАНІЧНОГО
ТОВАРИСТВА**

Івано-Франківськ,
30 вересня — 4 жовтня 2024

Видавничий дім
«Гельветика»
2024

UKRAINIAN BOTANICAL SOCIETY
NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE
M.G. KHOLODNY INSTITUTE OF BOTANY
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
KHERSON STATE UNIVERSITY
VASYL STEFANYK PRECARPATHIAN NATIONAL UNIVERSITY

**PROCEEDINGS
OF THE 15th CONGRESS
OF THE UKRAINIAN BOTANICAL
SOCIETY**

30 September — 4 October, 2024,
Ivano-Frankivsk, Ukraine

Publishing house
“Helvetica”
2024

УДК 58(477)(062.552)
МЗ4

Матеріали XV З'їзду Українського ботанічного товариства (Івано-Франківськ, 30 вересня — 4 жовтня 2024). — Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2024. — 232 с.

Proceedings of the 15th Congress of the Ukrainian Botanical Society (30 September — 4 October, 2024, Ivano-Frankivsk, Ukraine). — Odesa : Publishing house “Helvetica”, 2024. — 232 p.

ISBN 978-617-554-319-1

До збірника включені матеріали наукових доповідей та повідомлень XV З'їзду Українського ботанічного товариства (м. Івано-Франківськ, 30 вересня — 4 жовтня 2024 р.), в яких розглядаються систематика, флористика та географія судинних рослин, фікологія (альгологія); бріологія; ліхенологія; мікологія; геоботаніка та екологія; флористичні та мікологічні знахідки; морфологія та анатомія; охорона рослинного світу та довкілля; біотехнологія, фізіологія та біохімія; клітинна та молекулярна біологія; селекція та інтродукція; ресурсознавство; історія наукових досліджень; наукові колекції рослин та грибів; ботаніка та мікологія у вищій школі; громадська наука та популяризація наукових знань. Матеріали подані переважно в авторській редакції. Видання розраховане на науковців, викладачів, працівників у галузі охорони природи, аспірантів, студентів природничих спеціальностей, аматорів-натуралістів.

The book includes the materials of scientific reports and posters of the XV Congress of the Ukrainian Botanical Society (Ivano-Frankivsk, September 30 — October 4, 2024), covering the fields of systematics, floristics and geography of vascular plants, phycology (algology); bryology; lichenology; mycology; geobotany and ecology; floristic and mycological finds; morphology and anatomy; conservation of plants, fungi, and the environment; biotechnology, physiology and biochemistry; cell and molecular biology; plant breeding and introduction; resource science; history of scientific research; scientific collections of plants and fungi; botany and mycology in higher education; citizen science and popularization of scientific knowledge. The materials are presented mainly as provided by the authors. The publication is intended for scientists, nature conservationists, graduate students, students of natural sciences, and amateur naturalists.

Затверджено до друку

Центральною Радою Українського ботанічного товариства
Науковим комітетом XV З'їзду Українського ботанічного товариства
Вченою радою Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України
17 вересня 2024 р. (протокол № 9)

Автори повністю відповідають за наукову достовірність, зміст і стиль своїх публікацій. Погляди, висновки й точки зору, висловлені авторами у статтях, можуть не збігатися з поглядами, висновками й точками зору наукового комітету, установ-організаторів конференції, Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України та/або Національної комісії з питань Червоної книги України.

© Автори публікацій, 2024

© Українське ботанічне товариство, 2024

© Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, 2024

© Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника, 2024

© Херсонський державний університет, 2024

ISBN 978-617-554-319-1

**ОЦІНКА СТАНУ МОДЕЛЬНОЇ ПОПУЛЯЦІЇ ВИДІВ РОДУ *GENTIANA*
У ВИСОКОГІР'Ї УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ**

Людмила ГРИЦАК ¹, Денис БОЙКО ², Владислав ГРИЦАК ¹,

Руслана ПАНАСЕНКО ²

¹ Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира
Гнатюка, Тернопіль, Україна

² Львівський національний університет природокористування, Львів, Україна

E-mail: hrytsak1972@gmail.com

Застосування конструктивних і швидких методів відновлення фіторізноманіття дозволяє призупинити прогресуюче скорочення популяцій. До таких технологій належить репатріація. Проте, у науковій спільноті ведеться чимало дискусій з приводу її доцільності. Однією із причин цього є недостатня кількість праць, присвячених оцінці ефективності реінтродукції або репатріації (Fenu et al., 2019; Кагало та ін., 2022).

Метою роботи є висвітлення результатів змін структурно-функціонального стану біотехнологічних рослин деяких видів роду *Gentiana* L. упродовж шестирічного періоду росту у високогірній зоні Українських Карпат.

Біотехнологія “*in vitro-ex vitro-in situ*” складається із 7 етапів (Грицак, Дробик, 2019). Посадковий матеріал в умовах *in vitro* одержували на оптимізованому за елементним складом та значенням рН живильному середовищі за двох варіантів світлових режимів: 1.1 варіант: інтенсивність світлового потоку 85 Вт/м², спектральний склад: Ес : Ез : Еч = 33% : 42% : 25%; 2.1 варіант: 100 Вт/м², спектральний склад: Ес : Ез : Еч = 29,5% : 32,5% : 38,1%.

У модельній популяції (хр. Чорногора) частка приживання особин *Gentiana lutea* L., *Gentiana punctata* L., *Gentiana acaulis* L. в умовах *in situ* наприкінці першого вегетаційного сезону упродовж 3 років апробації становила 100%. Наприкінці другого сезону частка виживання рослин становила: з 1.1 варіанту — 50–58% (*G. lutea*), 51% (*G. punctata*), 52% (*G. acaulis*); з 2.1 варіанту — 61–70% (*G. lutea*), 59% (*G. punctata*) та 67% (*G. acaulis*) і надалі залишалася незмінною.

За габітусом рослини *G. lutea*, *G. punctata* упродовж першого вегетаційного сезону займали проміжне положення між особинами *in vitro* та *in situ*; у другому і третьому сезонах — були подібні до іматурних рослин; на четвертий — перейшли до віргінійної стадії розвитку, що відповідає онтоморфогенезу видів. На відміну від рослин з природи, на четвертому році життя 66,5% особин *G. lutea* з 1.1 варіанту та 80% рослин з 2.1 варіанту перейшли до вегетативного розмноження, а рослини *G. acaulis* почали цвісти. Вже впродовж третього сезону особини з 2.1 варіанту за анатомічною будовою листка, фізіологічними параметрами не відрізнялися від рослин з природи.

Отже, упродовж шести років досліджень біотехнологічні рослини показують високий адаптивний потенціал до умов *in situ*.

Галаган О., Тригуба О., Свіржевська К. БІОЛОГО-ЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИДІВ РОДИНИ <i>FABACEAE</i> У ФІТОБІОТІ КРЕМЕНЕЦЬКИХ ГІР	65
Горбань В. ВПЛИВ ЛІСОВОЇ РОСЛИННОСТІ НА СТРУКТУРНО-АГРЕГАТНИЙ СКЛАД ЧОРНОЗЕМІВ СТЕПОВОГО ПРИДНІПРОВ'Я	66
Грицак Л., Бойко Д., Грицак В., Панасенко Р. ОЦІНКА СТАНУ МОДЕЛЬНОЇ ПОПУЛЯЦІЇ ВИДІВ РОДУ <i>GENTIANA</i> У ВИСОКОГІР'І УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ	67
Давидов Д. СИНТАКСОНОМІЧНА РІЗНОМАНІТНІСТЬ РОСЛИННОГО ПОКРИВУ ЛІВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	68
Давидова А. ПСАМОФІТНА РОСЛИННІСТЬ УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА АКТУАЛЬНІ НАПРЯМИ ДОСЛІДЖЕНЬ	69
Дідух Я. МЕТОДОЛОГІЯ ОЦІНКИ ЗБИТКІВ ПРИРОДНИХ ЕКОСИСТЕМ	70
Дмитрах Р. ПОПУЛЯЦІЙНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ТРАВ'ЯНИХ ВИДІВ РОСЛИН З РІЗНОСТАТЕВОЮ СТРУКТУРОЮ У ВИСОКОГІР'І УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ	71
Дубина Д., Устименко П. ПРО ВИДАННЯ ЗЕЛЕНОЇ КНИГИ УКРАЇНИ.	72
Дубина Д., Устименко П., Дзюба Т., Вакаренко Л., Ємельянова С., Давидов Д., Давидова А., Дацюк В., Пашкевич Н., Зав'ялова Л., Тимошенко П., Фельбаба-Клушина Л., Барановський Б., Борсукевич Л., Казарінова Г., Козир М., Красова О., Тищенко О. РОСЛИННІСТЬ АГРОЕКОСИСТЕМ УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА АКТУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ.	73
Іванько І., Голобородько К. ВПЛИВ АНТРОПОГЕННОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ КРОН НА МІКРОКЛІМАТИЧНІ ЕФЕКТИ ДЕРЕВ В УРБООКОСИСТЕМАХ	74
Іващенко А. АНАЛІЗ РОСЛИННИХ УГРУПОВАНЬ З УЧАСТЮ РЕЛІКТОВОГО ЕНДЕМІКА <i>NIEDZWEDZKIA SEMIRETSCHESKIA</i>	75
Казарінова Г., Звягінцева К. ХАРАКТЕРИСТИКА РОСЛИННОГО ПОКРИВУ ЗОНИ МАЛОПОВЕРХОВОЇ ЗАБУДОВИ МІСТА ХАРКОВА	76
Кіш Р., Гасинець Я., Обриський С. РІЗНОМАНІТТЯ БІОТОПІВ ВЕРХНЬОТИСЕНСЬКОЇ УЛОГОВИНИ (ЗАКАРПАТТЯ)	77
Красова О., Шоль Г. ГЕМІПСАМОФІТНІ СТЕПИ В БАСЕЙНІ ІНГУЛЬЦЯ	78
Куземко А. СИНТАКСОНОМІЧНА РЕВІЗІЯ КЛАСУ <i>MOLINIO-ARRHENATHERETEA</i> ЄВРОПИ	79
Лаврінченко К. РАРИТЕТНА КОМПОНЕНТА РОСЛИННОГО ПОКРИВУ БАСЕЙНУ РІЧКИ СИНЮХА	80
Лисенко Г. СИНЕРГЕНТИЧНІ ЗАСАДИ ФІЛОЦЕНОГЕНЕТИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ РЕЗЕРВАТНИХ СТЕПОВИХ ФІТОЦЕНОСТРУКТУР	81

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**МАТЕРІАЛИ XV З'ЇЗДУ
УКРАЇНСЬКОГО БОТАНІЧНОГО ТОВАРИСТВА**
(Івано-Франківськ, 30 вересня — 4 жовтня 2024)

Науково-технічна редакція
**Науковий комітет XV З'їзду
Українського ботанічного товариства**

Технічна редакція, верстка та оригінал-макет
Ганна Бойко, Тарас Бойко, Денис Решетников

Дизайн логотипу та обкладинки
Наталія Черемних, Віктор Чернявський

Г Е Л Ь В Е Т И К А
В И Д А В Н И Ч И Й Д І М

WWW.HELVETICA.UA

Підписано до друку 23.09.2024 р. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times. Цифровий друк.
Ум. друк. арк. 13,49. Наклад 100.
Замовлення № 0925-119.
Віддруковано з готового оригінал-макета.

Видавництво і друкарня – Видавничий дім «Гельветика»
65101, Україна, м. Одеса, вул. Інглезі, 6/1
Телефони: +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08
E-mail: mailbox@helvetica.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 7623 від 22.06.2022 р.